

ובגונו רבי חזקיה דאיהו עקר) **עליהו כתיב**, (ישעיה נז) **כי כה אמר יי לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בכריתתי. מה כתיב בתריה, ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יפרת. בגין דאלין אית לון חולקא לעלמא דאתי. אמר ליה רבי יוסי, יאות הוא ושפיר.**

אותם צדיקי האמת, [כמו רבי יוחנן שהיו לו בנים ומתו, וכמו רבי חזקיה שהוא עקר עליהם כתוב (ישעיה נז) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בכריתתי. מה כתוב אחריו? ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יפרת, משום שלא לה יש חלק לעולם הבא. אמר לו רבי יוסי, נאה הוא ויפה.

תא חזי, זפאה שלים דהוה כל אלין ביה, ואשתלים פדקא יאות, ומית בלא בנין, והא קא ירית דוכתיה ביהוה עלמא, אתתיה בעינא ליבומי או לא. אי תימא דלבעי ליבומי, הא בריקניא איהו, דהא אתריה קא ירית ביהוה עלמא.

בא ראה, צדיק שלם שהיו בו כל אלה והשלם פראוי ומת בלי בנים, והנה יורש מקומו בעולם ההוא - האם אשתו צריכה יבום או לא? אם תאמר שצריכה להתיבם, הרי זה לריקנות, שהרי את מקומו ירש בעולם ההוא. אלא ודאי צריכה ליבום, משום שאיננו יודעים אם היה שלם במעשיו ואם לא. ואם היא מתיבמת, זה לא היה בריקנות, משום שיש מקום לקדוש ברוך הוא לאיש הזה שהיה בעולם ומת בלי בנים וגואל לא היה לו בעולם. כיון שהצדיק השלם הזה מת ואשתו מתיבמת, והוא ירש את מקומו, בא האיש ההוא ומשפלים כאן, ויבין כף ויבין כף הקדוש ברוך הוא מזמין לו מקום לעולם עד שזמות הצדיק השלם הזה והוא ישפלים בעולם. זהו שכתוב (במדבר לב) כי בעיר מקלטו ישב עד מות הפהן הגדול וגו'.

ארא ודאי בעינא ליבומי, בגין דלא ידעינן אי הוה שלים בעובדוי אי לאו. והיא אי אתייבמת לא הוה בריקניא. בגין דאתר אית ליה לקדשא בריהו דהא בר נש הוה בעלמא ומית בלא בנין ופוקקא לא הוי ליה בעלמא, כיון דמית האי זפאה שלים ואתתיה אתייבמת, ואיהו אתריה ירית. אתא ההוא בר נש ואשתלים הכא, ויבין כף ויבין כף קדשא בריהו הוא, אתר זמין ליה לעלמא עד דיימות האי זפאה שלים, וישתלים איהו בעלמא. הדא הוא דכתיב (במדבר לה) כי בעיר מקלטו ישב עד מות הפהן הגדול וגו'.

ודא הוא דתנינן, בגין זמינן אינון לצדיקיא במיתתהון, בחייהון לא זכו ובמיתתהון זכו. ובגין כף כל עובדוי דקדשא בריהו הוא כלהו קשוט וזכו, (ס"א ות"ס) וחיים על פלא. (קהלת ד) טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם, אלין אינון דמתעסקין בהאי עלמא לאולדא בנין. דאינון בנין

זוהו ששנינו, בנים מזמנים לצדיקים במיתתם. בחייהם לא זכו, ובמיתתם זכו. ומשום כף כל מעשיו של הקדוש ברוך הוא כלם אמת וזכות, (ת"ס) וחיים על הפל. (קהלת ד) טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם - אלו הם שמתעסקים

בעולם הזה להוליד בנים, שאותם בנים שהשאירו, בגללם יש להם שכר טוב בעולם הזה ובגללם יורשים אבותיהם חלק בעולם ההוא, ובארונהו.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא נוטע אילנות בעולם הזה. אם הצליחו - יפה. לא הצליחו - עוקר אותם ושותל אותם אפלו כמה פעמים, ומשום כך כל דרכי הקדוש ברוך הוא הן לטוב ולתקן את העולם.

בא אל אשת אחיך ויבם אתה. שהרי יהודה וכל השבטים היו יודעים את זה ועקר הדבר והקם זרע, משום שאותו הזרע צריך להתפקן הדבר ולגלם גלם לתקון שלא יפרד הזרע משורשו פראוי, זהו שכתוב (איוב לד) ואדם על עפר ישוב.

ובשנתקן אחר כך פראוי, אלו משתבחים בעולם ההוא, משום שהקדוש ברוך הוא מתרצה בהם, ומשום כך פתוב (קהלת ד) ושבת אני את המתים שכבר מתו, דוקא, מן החיים אשר הם חיים עדנה. מה זה עדנה? כמו שנאמר (בראשית יח) אחרי בלתי היתה לי עדנה, וכתוב (איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

וטוב משניהם את אשר עדן לא היה [שלא שב לימי עלומיו] אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה פחת השמש. וטוב משניהם את אשר עדן לא היה, שלא שב לימי עלומיו ולא צריך להתפקן ולא סובל חטאים ראשונים, משום שהקדוש ברוך הוא נתן לו מקום מתקן בעולם ההוא פראוי.

בא ראה מה פתוב? (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים קברים וגו', כמו שנאמר משום שהקדוש ברוך הוא עושה חסד ולא רוצה

דשקו, בגיניהון אית לון אגר טב בההוא עלמא, ובגיניהו ירתין אבהן דלהון חולקא בההוא עלמא ואוקמוה.

תא חזי, קדשא בריך הוא נטע אילנין בהאי עלמא אי אצלחו יאות, לא אצלחו אעקר לון ושתל לון אפילו כמה זמנין. ובגין כך כל ארחוי דקודשא בריך הוא כלהו לטב ולא תקנא עלמא:

בא אל אשת אחיך ויבם אותה, דהא יהודה וכלהו שבטין הוו ידעי דא. ועקרא דמלתא, והקם זרע. בגין דההוא זרע אצטריך לאתתקנא מלה ולמגלם גולמא לתקונא דלא יתפרש גזעא משרשיה פדקא יאות, דהא הוא דכתיב (איוב לד) ואדם על עפר ישוב.

ובר מתפקן לבתר פדקא יאות, אלין משתבחין בההוא עלמא בגין דקדשא בריך הוא אתרעי בהו. ובגין כך פתיב, (קהלת ד) ושבת אני את המתים שכבר מתו, דייקא. מן החיים אשר המה חיים עדנה. מאי עדנה, כמה דאת אמר (בראשית יח) אחרי בלתי היתה לי עדנה. וכתיב (איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

וטוב משניהם את אשר עדן לא היה (דלא שב לימי עלומיו) אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש. וטוב משניהם את אשר עדן לא היה, דלא שב לימי עלומיו ולא אצטריך לאתתקנא, ולא סביל חובין קדמאי, בגין דקדשא בריך הוא (דקפח ע"א) יחב ליה אתר מתקנא בההוא עלמא כדקא יאות.

תא חזי, מה כתיב, (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים קברים וגו', כמה דאתמר. בגין דקדשא בריך הוא עביד טיבו ולא בעא